

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Věry Balejové a soudkyň Mgr. Heleny Nutilové a Mgr. Kateřiny Bednaříkové v právní věci žalobce **Správy železniční dopravní cesty**, státní organizace, se sídlem Praha 1, Dlážděná 1003/7, zastoupené Mgr. Tomášem Tyllem, advokátem se sídlem Praha 1 – Nové Město, V Celnici 1040/5, proti žalovanému **Krajskému úřadu Jihočeského kraje**, se sídlem České Budějovice, U Zimního stadionu 1952/2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 11. 2016, čj. KUJCK 149297/2016/OZZL,

t a k t o :

- I. **Rozhodnutí Krajského úřadu Jihočeského kraje ze dne 16. 11. 2016, čj. KUJCK 149297/2016/OZZL, a rozhodnutí Městského úřadu Dačice ze dne 18. 8. 2016, čj. OŽP/17914-16, se z r u š u j í a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. **Žalovaný je povinen n a h r a d i t žalobci n á k l a d y ř í z e n í ve výši 11.228 Kč do 30 dnů od právní moci rozsudku k rukám jeho zástupce Mgr. Tomáše Tylla.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou doručitou dne 13. 1. 2017 Krajskému soudu v Českých Budějovicích (dále též „soud“) se žalobce domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 11. 2016, čj. KUJCK 149297/2016/OZZL, jímž bylo dle § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“) změněno rozhodnutí

Městského úřadu Dačice ze dne 18. 8. 2016, čj. OŽP/17914-16 (dále též „prvostupňové rozhodnutí“) tak, že ve výroku rozhodnutí byl text „350 000 Kč (slovy třístapadesátisickorunčeských)“ nahrazen textem „100 000 Kč (stotisickorunčeských)“. Na závěr textu označeného ve výroku prvostupňového rozhodnutí č. I byla doplněna věta: „*Správní delikt byl spáchán zadáním prací (předáním staveniště) a tím umožněním zahájení kácení dřevin od 19. 10. 2014 a popudem k pokračování v kácení dřevin dne 22. 10. 2014. V důsledku čehož došlo k pokácení 33 kusů dřevin rostoucích mimo les a 2000 m² zapojeného porostu bez povolení na pozemku p. č. 2843/3 v k. ú. Dačice*“. Dále byla z výroku rozhodnutí vypuštěna věta: „*Řízení o obou správních deliktech jak podle § 88 odst. 2 písm. j) tak podle § 88 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně přírody bylo společné. Sankce je udělena za závažnější z nich - § 88 odst. 2 písm. j) ZOPK*“. Výrok č. II prvostupňového rozhodnutí byl napadeným rozhodnutím dle § 90 odst. 1 písm. a) správního řádu zrušen a řízení o správním deliktu dle § 88 odst. 1 písm. c) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v účinném znění (dále též „ZOPK“) bylo zastaveno. Zbylá část výroku prvostupňového rozhodnutí zůstala nezměněna.

Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 11. 2016, čj. KUJCK 149297/2016/OZZL (dále též „napadené rozhodnutí“) včas podanou žalobou, navrhl napadené rozhodnutí, včetně souvisejícího rozhodnutí prvního stupně, zrušit. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného v celém rozsahu a ve všech výrocích, své výhrady vymezil v níže specifikovaných žalobních bodech.

Žalobce namítá, že žalovaný se nesprávně vypořádal s žalobcem namítanou nezákonností prvostupňového rozhodnutí a věcnou nepříslušností orgánů ochrany přírody a krajiny (dále též „OOPK“). Stejně tak žalovaný nesprávně posoudil okamžik zadání prací žalobcem, což má dopad na tvrzené spáchání správního deliktu. V uvedeném žalobce spatřuje nesprávné posouzení právních otázek.

Žalobce se domnívá, že u dřevin nacházejících se v obvodu dráhy není dána příslušnost OOPK. Ke kácení dřevin v obvodu dráhy, na stavbě dráhy či na stavbách na dráze není třeba povolení ani oznámení OOPK, potažmo speciálního stavebního úřadu, resp. drážního úřadu. Za těchto okolností nemůže být dána odpovědnost žalobce za správní delikt dle § 88 odst. 1 písm. c) ZOPK.

Věcná příslušnost OOPK není dle žalobce dána z následujících důvodů.

Žalobce nejprve vymezuje rozdíl mezi obvodem dráhy a ochranným pásmem dráhy dle zákona č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o drahách“), resp. mezi stavbou dráhy a stavbou na dráze a zdůrazňuje, že tyto pojmy nelze zaměňovat.

Ve vztahu k uvedenému žalobce uvádí, že dřeviny v obvodu dráhy lze kácet bez jakéhokoli dalšího povolení za podmínky, že tyto dřeviny nebyly vysazeny jako součást stavby dráhy, a to z důvodu zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy. Plnění zákonné povinnosti není třeba povolat individuálním správním aktem. To vyplývá z povinnosti žalobce provozovat dráhu pro potřeby plynulé a bezpečné drážní dopravy podle pravidel pro provozování dráhy, úředního povolení a v souladu se stavebním řádem drah, což znamená bez dřevin (nevyplyvá-li z kolaudačního rozhodnutí, že tyto jsou součástí obvodu dráhy). Dřevinu vyrostlou na stavbě dráhy lze považovat za závadu stavby dráhy, protiprávní skutečnost, kterou je provozovatel dráhy (tj. žalobce) povinen odstranit, a to bez ohledu na skutečnost,

zda se jedná o dřevinu zdravou či nikoli. Jako důkaz žalobce navrhuje následující dokumenty: Mimořádné události v drážní dopravě, jejichž příčinou byl strom (nebo jeho část) spadlý do provozované dráhy za uplynulé období a Statistika odboru systému bezpečnosti provozování dráhy SŽDC.

Žalobce dále dovozuje, že žalovaný nemá kompetenci v ochraně dřevin v obvodu dráhy, resp. na stavbě dráhy, jelikož § 8 odst. 1 ZOPK se vztahuje na všechny dřeviny, kdežto § 5 odst. 3 a § 22 odst. 1 písm. a) zákona o drahách a § 11 a § 14 stavebního řádu drah se vztahují na zvláštní, specifickou skupinu dřevin jsoucích závadami staveb dráhy v jejím obvodu. Z uvedeného žalobce usuzuje na poměr speciality ustanovení zákona o drahách vůči obecným ustanovením ZOPK. V daném případě je dána výlučná kompetence drážního úřadu určeného k doзору nad dodržováním zákonného stavu daných staveb s obecně závazným předpisem. K pokácení dřevin není třeba povolení drážního správního úřadu ani povolení OOPK, neboť jejich odstranění je povinností ex lege a projevem speciální prevence. Právní úprava obsažená v zákoně o drahách tak má přednost před obecnou úpravou v ZOPK z důvodu prioritní ochrany života a zdraví lidí. Žalobce dále připomíná § 10 zákona o drahách, z něhož vyvozuje právo drážního úřadu rozhodovat o provedení nezbytného opatření spočívajícího mimo jiné i v pokácení stromu či odstranění jiné dřeviny. Žalobce zastává názor, že dřeviny nemají v obvodu dráhy své místo, pokud by dosáhly takové výšky, že v případě pádu by mohly zasáhnout do průjezdového profilu dráhy. Následně žalobce dovozuje specialitu zákona o drahách vůči ZOPK, a to ze spojení § 1 odst. 1 písm. a) a b) zákona o drahách s § 22 odst. 1 písm. a) téhož zákona, s ohledem na prováděcí předpis (vyhl. č. 177/1995 Sb.), resp. na § 10 zákona o drahách, jímž je definováno právo žalobce na pokácení dřeviny či její ořez. Specialita zákona o drahách se pak týká případů odstraňování těch dřevin, které rostou v obvodu nebo ochranném pásmu dráhy a představují riziko nebezpečí pro dráhu. Normy zákona o drahách tak upravují užší, zvláštní okruh právních vztahů, než normy ZOPK. Žalobce rozporuje názor OOPK, že nelze odstraňovat zdravé stromy a připomíná, že do provozované dráhy obvykle padají právě zdravé stromy. Odstraňováním dřevin z obvodu dráhy došlo k poklesu mimořádných událostí, jak dokládá shora uvedená a k žalobě přiložená statistika.

Obě správní rozhodnutí se týkala kácení dřevin v obvodu dráhy, k čemuž žalobce podal výklad podmínek pro kácení dřevin v ochranném pásmu dráhy a dovodil, že v daném případě je správním orgánem drážní správní úřad, nikoli OOPK. Ten je kompetentní k povolování kácení jen těch dřevin, které nejsou v případě pádu nebezpečím pro dráhu a její bezpečné a plynulé provozování ve smyslu § 10 zákona o drahách. Avšak i v těchto případech smí rozhodnout až po dohodě s drážním správním úřadem. Ustanovení § 10 odst. 1 zákona o drahách pak konstituuje rozhodovací pravomoc drážního správního úřadu mj. v těch případech, kdy mají být provedena nezbytná opatření k zabránění pádu stromů. Tato výlučná rozhodovací pravomoc pak není nijak omezena a je vykonávána na základě veřejného zájmu na zachování bezpečnosti a plynulosti provozování dráhy. Účel pravomoci OOPK ve věci povolování kácení dřevin je naprosto odlišný od pravomoci drážního správního úřadu v otázce kácení dřevin. OOPK dřevinu svým rozhodnutím chrání, drážní správní úřad je povinen svou pravomoc užívat tak, aby nebezpečí v podobě padání stromů odstranil, neboť představuje zdroj ohrožování dráhy. Pravomoci uvedených správních orgánů se tedy nepřekrývají, ale doplňují. Ochrana zdraví a života osob je tady veřejným zájmem vyšším, důležitějším a tedy přednostním.

Žalobce na podporu svých tvrzení předkládá Odborné právní stanovisko doc. JUDr. S.S., Ph. D., k otázkám týkajícím se vymezení kompetence mezi drážním správním úřadem a

správnými orgány ochrany přírody a krajiny. Tímto dokumentem má být dle žalobce mj. konstatováno, že ke kácení dřevin v obvodu dráhy není třeba povolení OOPK, neboť dráha ani ochranné pásmo dráhy nespádají do věcné působnosti OOPK a ZOPK. Odstranění dřevin z obvodu dráhy, coby závady stavby dráhy či závady stavby na dráze, není podmíněno žádným předchozím či následným ohlášením nebo povolením. Sám žalobce se cítí být vybaven oprávněním ke kácení dřevin bez dalšího, tj. i bez rozhodnutí drážního správního úřadu a odkazuje na čl. 6 Listiny základních práv a svobod a rozhodnutí Ministerstva dopravy ze dne 2. 10. 2014, čj. 84/2014-130-SPR/2, které přikládá jako důkaz.

Žalobce namítá, že správní orgán mu nesprávně vytýkal neprokázání skutečnosti, že by pokácené dřeviny ve smyslu § 8 odst. 4 ZOPK byly v takovém stavu, že představovaly zřejmé a bezprostřední ohrožení života či zdraví nebo hrozbu škody značného rozsahu. Žalobce je přesvědčen, že není nutné zkoumat stav dřevin, neboť rozhodující je potenciální možnost zásahu do průjezdového profilu dráhy, pokud by došlo k pádu dané dřeviny. Žalobce odkazuje na znalecký posudek č. 6/31/2014 vypracovaný soudním znalcem M.K., jímž měla být konstatována potenciální nebezpečnost dvou třetin pokácených dřevin. Správní orgány přitom nevyložily, proč závěry tohoto posudku nerespektovaly a uložily pokutu neodpovídající skutkovému stavu. Žalobce vytýká prvostupňovému správnímu orgánu absenci odůvodnění, proč je třeba k pokácení nestabilních stromů povolení dle § 8 odst. 1 ZOPK. Současně žalobce nesouhlasí s názorem žalovaného, že by znemožnil posouzení nebezpečnosti kácených dřevin. K uvedenému přikládá mj. fotodokumentaci porostu před kácením prokazující existenci plísňe na pařezech stromů a skutečnost, že některé dřeviny byly nakloněné nad dráhu. Žalobce dále upozorňuje, že nebyl učiněn žádný pokus o získání důkazů zákonnou cestou a prvostupňové rozhodnutí stojí na protiprávně získaných důkazech, neboť žalobci nebylo umožněno zúčastnit se pořízení důkazů. Správní orgány přitom vstupovaly do částí obvodu dráhy, které nejsou volně přístupné, bez oprávnění. Žalobce opakovaně zdůrazňuje špatný zdravotní stav kácených dřevin a jako důkaz přikládá nedávné rozhodnutí ČIŽP ze dne 11. 12. 2015, čj. ČIŽP/10/OOP/SR02/1404020.050/15/RJC, kde uvedený správní orgán vyslovil názor, že zdravotně poškozené stromy lze kácet v režimu § 8 odst. 2 ZOPK, potažmo § 8 odst. 4 ZOPK. Z uvedeného žalobce dovozuje, že obdobným způsobem bylo možné postupovat též v žalované věci. Špatný zdravotní stav dřevin, krom soudního znalce, potvrdili též svědci, což správní orgán při udělení pokuty nikterak nezohlednil. Znalecký posudek vypracovaný Ing. L., který je součástí správního spisu, taktéž považuje z důvodu bezpečnosti železniční dopravy za nevhodné, aby na svahu byly jakékoli dřeviny.

Žalobce opakovaně namítá, že v daném případě nebylo třeba zkoumat stav dřevin, neboť tyto by v případě pádu zasáhly do průjezdového profilu dráhy. Dle geofyzikálního průzkumu, který žalobce připojil na prokázání svých tvrzení, dřeviny narušovaly horninový masiv, což ještě zvyšovalo riziko jejich vyvrácení a pádu do dráhy, což umocňuje skutečnost, že rostly ve svažitém terénu. Svými kořeny dřeviny navíc narušovaly skalní svah a vytvářely podmínky pro jeho nestabilitu.

Žalobce také nařiká skutečnost, že žalovaný nesprávně ztotožňuje okamžik zadání prací s okamžikem předání stanoviště. K zadání prací kácení dřevin však došlo nejpozději dne 16. 5. 2014, tj. ještě před vydáním rozhodnutí České inspekce životního prostředí ze dne 9. 6. 2014, zn. ČIŽP/10/OOP/SR01/1404020.018/14/RPA. Žalobce se na kácení dřevin nepodílel, to bylo prováděno zhotovitelem na jeho náklad a nebezpečí. Žalobce tedy nenese na kácení dřevin zodpovědnost. Stejně tak je sporná povaha upozornění OOPK ze dne 21. 10. 2014 na údajnou nezákonnost kácení. Tuto lze totiž zjistit pouze v samostatném řízení zakončeném vydáním rozhodnutí. Sám orgán OOPK si však nezákonnosti postupu žalobce

nebyl vědom, jinak by si nezažíval znalecký posudek. Uvedené tedy nelze považovat za závazný správní akt, ale pouze za nezávazný názor OOPK. Žalobce by tudíž mohl být teoreticky zodpovědný pouze za kácení dřevin po 21. 10. 2014. v napadeném rozhodnutí však absentují úvahy o povaze upozornění OOPK ze dne 21. 10. 2014, stejně jako určení, v čem se žalobce provinil, když očekával splnění zákonných povinností od zhotovitele prací.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvádí, že žaloba není v rozsahu týkajícím se § 88 odst. 1 písm. c) ZOPK důvodná, neboť prvoinstanční rozhodnutí ve věci správního deliktu dle uvedeného ustanovení bylo zrušeno a řízení zastaveno. Žalovaný dále považuje žalobcův výklad zákona o drahách ve vztahu ke dřevinám rostoucím mimo les za mylný, neboť zákon o drahách neupravuje postup realizace odstranění dřevin mimo les. Opakovanému podávání žádostí o kácení dřevin lze předejít včasným odstraňováním náletových dřevin. Právní názor žalobce by mohl logicky vyústit v situaci, kdy by byly plošně odstraňovány všechny dřeviny z obvodu dráhy. Pro kácení dřevin je však nutné povolení ke kácení dřevin dle § 8 odst. 1 ZOPK, pokud nejde o kácení v krajní nouzi (§ 8 odst. 4 ZOPK), resp. o kácení dle § 8 odst. 2 a odst. 3 ZOPK. Drážní úřad rozhodne pouze o rozsahu a způsobu provedení opatření a o tom, kdo jej provede, o samotném kácení dřevin však rozhoduje OOPK. V otázce vyhodnocení stavu dřevin vycházel žalovaný ze znaleckého posudku, oprávnění žalovaného ke vstupu do obvodu dráhy bylo komentováno v odůvodnění rozhodnutí. Odborné posudky žalobce interpretoval podle svých potřeb, zcela nesprávně dovodil existenci bezprostředního ohrožení drážní dopravy předmětnými dřevinami. Žalovaný také trvá na skutečnosti, že okamžikem porušení rozhodnutí ČIŽP bylo předání staveniště, neboť bez toho by nedošlo ke kácení dřevin bez povolení.

Ze správního spisu vyplynuly následující rozhodné skutečnosti.

Ze záznamu o zajištění důkazů ze šetření proběhnuvšího dne 21. 10. 2014 za účelem prověření kácení v severní části pozemku KN parc. č. 2843/3 v k. ú. Dačice (dále též „pozemek“) se podává, že uvedeného dne při běžné kontrolní činnosti prvostupňový správní orgán zjistil nepovolené kácení na shora uvedeném pozemku ve vlastnictví Správy železniční dopravní cesty. Vedoucí pracovník osob provádějících kácení byl správním orgánem upozorněn, že se jedná o nepovolené kácení a vyzván k jeho zastavení, což učinil. Na shora uvedené části pozemku bylo pokáceno 22 dřevin s parametry uvedenými vyhláškou č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení (dále též „vyhláška“) a 700 m² souvislého porostu křovin. Součástí záznamu je též tabulka pokácených dřevin a fotodokumentace.

Následujícího dne provedli pracovníci prvostupňového správního orgánu v daném místě kontrolu. Bylo zjištěno pokračování v kácení, pročež byla požádána o součinnost Policie České republiky za účelem zajištění totožnosti osob podílejících se na kácení. Nad rámec uvedeného bylo pokáceno dalších 10 dřevin s parametry stanovenými vyhláškou a 1100 m² souvislého porostu dřevin. Součástí spisu je též fotodokumentace a úřední záznam Policie ČR, vše jako součást záznamu o zajištění důkazů o šetření ze dne 22. 10. 2014.

Dne 3. 11. 2014 bylo prvostupňovému správnímu orgánu doručeno podání označené jako „Oznámení o provedení kácení dřevin rostoucích mimo les“ (dále jen „oznámení“), jímž žalobce oznámil provedení kácení dřevin dle § 8 odst. 4 ZOPK z důvodu stavu dřevin představujícího bezprostřední ohrožení života či zdraví nebo hrozbu škody značného rozsahu.

V protokolu o místním šetření provedeném dne 13. 11. 2014 za účelem prověření shora uvedeného oznámení a zjištění rozsahu kácení dřevin na pozemku jsou zaneseny údaje o rozsahu kácení a počtu křovin odstraněných z daného pozemku, vlastnických poměrech k pozemku a subjektu, který kácení provedl (HELPING VÝŠKOVÉ PRÁCE s. r. o.). Součástí protokolu jsou tabulka odstraněných dřevin (počet a druhy dřevin, obvod kmenů) a rozsáhlá fotodokumentace zachycující jednak pařezy pokácených stromů při provádění měření jejich obvodu a jednak celkový pohled na pozemek.

Písemností doručenou žalobci dne 28. 11. 2014 byl tento zpraven o zahájení řízení o správním deliktu ve smyslu § 88 odst. 1 písm. c) ZOPK. S odkazem na § 36 správního řádu byla žalobci dána možnost vyjádřit své stanovisko, navrhopat důkazy a činit návrhy. Uvedeného žalobce využil, jak je zřejmé z úředního záznamu o nahlédnutí do spisu ze dne 19. 1. 2015

Usnesením ze dne 4. 12. 2014 ustanovil prvostupňový správní orgán znalcem M.K., aby znaleckým posudkem mj. posoudil poškození a stabilitu ponechaných stromů a zdravotní stav pokácených stromů ve vztahu k tomu, zda uvedené dřeviny mohly zřejmě a bezprostředně ohrožovat život či zdraví, potažmo způsobit škodu značného rozsahu.

Dne 17. 12. 2014 bylo prvostupňovému správnímu orgánu doručeno vyjádření žalobce k zahájenému řízení, jímž vyslovil nesouhlas se závěry prvostupňového správního orgánu ohledně kácení dřevin splňujících parametry dané vyhláškou (obvod kmene 80 cm a více ve výšce 130 cm nad zemí). Žalobce připojil přílohy, a to jednak dokument označený jako „Odborné právní stanovisko k otázkám týkajícím se vymezení kompetence mezi drážním správním úřadem a správními orgány ochrany přírody a krajiny“ (dále též jako „odborné stanovisko“), jímž se mj. konstatuje, že dráha ani ochranné pásmo dráhy nespadá do věcné působnosti OOPK a ZOPK za situace, kdy se dřeviny rostoucí v ochranném pásmu dráhy stanou zdrojem ohrožení dráhy. Dřeviny lze coby závadu na stavbě dráhy nebo stavbách na dráze odstranit bez jakéhokoli předchozího nebo následného povolení či ohlášení. Dále bylo přiloženo rozhodnutí Ministerstva dopravy ze dne 2. 10. 2014, čj. 84/2014-130-SPR/2, týkající se provádění opatření dle § 10 odst. 1 a 2 zákona o drahách, tj. povinnosti vlastníků nemovitostí v sousedství dráhy strpět, aby na jejich pozemcích byla provedena nezbytná opatření k zabránění sesuvů půdy, padání kamenů, apod.

Znaleckým posudkem doručeným prvostupňovému správnímu orgánu dne 23. 12. 2014 bylo mj. konstatováno, že pokácení dubů bylo až na jednu výjimku škodlivé a neoprávněné. Jednalo se o stromy dobře ukotvené, stabilní a vitální, nepředstavující reálné nebezpečí. Svou existencí naopak zpomalovaly nežádoucí erozi skály a sesuvy štěrků, jejich funkce pro pevnost masivu byla nezastupitelná. Na pozemek byly zřejmě vysazeny záměrně při budování trati, což lze dovodit z jejich jednotného věku (stáří 60-70 let) a struktury rozmístění. Znalec poukázal také na neodborný způsob kácení a zásadní poškození stromů, které byly na pozemku ponechány. Vyjádřil také pochybnost o nutnosti havarijního kácení. Vykácení akátů označil znalec za vhodné a žádoucí.

Dne 28. 1. 2015 bylo do správního spisu doplněno stanovisko doc. JUDr. V.S., Ph. D., z Právnické fakulty Univerzity Karlovy, jímž se jmenovaný odborník vymezil vůči žalobcem vydanému Metodickému pokynu pro údržbu vyšší zeleně. Uvedenému dokumentu, závaznému pro všechny organizační jednotky žalobce, vytkl nezákonné plošné vyloučení požadavků ZOPK. Dále poukázal na povinnost provozovatele dráhy nepoškožovat životní prostředí nad míru stanovenou zákonem a nutnost při kácení dřevin postupovat dle § 8 odst. 1,

2 a 4. Skutečnost, že § 10 zákona o dráhách upravuje režim nezbytných opatření týkajících se ochrany dráhy ex lege, nikterak nesuspenduje aplikaci § 8 ZOPK.

Písemností ze dne 30. 1. 2015, čj. OŽP/2139-15, informoval prvostupňový správní orgán žalobce o shromáždění veškerého důkazního materiálu a sdělil mu, že v uvedené věci bude vydáno rozhodnutí; současně byl žalobce poučen ve smyslu § 36 a § 38 správního řádu.

Dne 2. 2. 2015 bylo prvostupňovému správnímu orgánu doručeno vyjádření žalobce ke znaleckému posudku, dne 4. 2. 2015 pak jeho doplnění, jímž se žalobce vymezil vůči znaleckému posudku, resp. vůči shora uvedenému stanovisku. Žalobce současně navrhl doložení důkazů v podobě znaleckých posudků. Usnesením ze dne 17. 2. 2015 určil prvostupňový správní orgán žalobci k tomuto lhůtu do 2. 3. 2015 a umožnil mu uplatnit důkazy. Následně žalobce doložil znalecký posudek č. 50/2/15 vypracovaný Ing. P.L., znalcem z oboru dopravy, dále též geofyzikální průzkum odřezu v km 54,173 – 54,253 v Dačicích.

Rozhodnutím Městského úřadu Dačice ze dne 8. 4. 2015, čj. OŽP/3695-15, byla žalobci dle § 88 odst. 1 písm. c) ZOPK uložena pokuta ve výši 250.000 Kč a náhrada nákladů řízení ve výši 1.000 Kč. Sankce byla žalobci uložena pro zničení bez povolení skupiny dřevin rostoucích mimo les, a to zadáním pokácení 33 kusů dřevin a 2000 m² zapojeného porostu dřevin.

Prvostupňové rozhodnutí napadl žalobce včas podaným odvoláním, jímž brojil proti uvedenému rozhodnutí v celém jeho rozsahu a ve všech výrocích. Žalovaný rozhodnutím ze dne 29. 6. 2015, čj. KUJCK 49512/2015/OZZL, prvostupňové rozhodnutí zrušil a řízení zastavil, neboť nebylo prokázáno, že subjektem, který bez povolení dřeviny zničil, je právě žalobce. Dne 14. 7. 2015 prvostupňový správní orgán požádal o přezkoumání rozhodnutí žalovaného, neboť tento ve svém rozhodnutí nereflektoval rozhodnutí Nejvyššího správního soudu čj. 8As 48/2008-70, jímž je konstatováno, že i zadavatel je odpovědný za protiprávní jednání. Rozhodnutím, vydaném dne 15. 9. 2015, čj. 1229/510/15-Bal ve zkráceném přezkumném řízení, Ministerstvo životního prostředí dle § 98 správního řádu rozhodlo tak, že uvedené rozhodnutí spolu s rozhodnutím prvostupňového správního orgánu zrušilo a věc vrátilo prvostupňovému správnímu orgánu, neboť shledalo rozhodnutí správních orgánů obou stupňů v rozporu se zákonem. Na základě uvedeného prvostupňový správní orgán vydal dne 24. 9. 2015 oznámení o pokračování v řízení. Usnesením z téhož dne vyzval žalobce k předložení písemné smlouvy, na základě níž bylo provedeno kácení dřevin na pozemku a stanovil datum ústního jednání. Podáním ze dne 30. 9. 2015 byl prvostupňový správní orgán žalobcem vyrozuměn o podaném rozkladu proti citovanému rozhodnutí Ministerstva životního prostředí, dne 23. 2. 2016 bylo prvostupňovému správnímu orgánu doručeno pravomocné rozhodnutí Ministerstva životního prostředí, jímž byl žalobcem podaný rozklad zamítnut. Dne 3. 3. 2016 pak prvostupňový správní orgán obdržel další podklady od Ministerstva životního prostředí, tj. rozhodnutí České inspekce životního prostředí (dále též „ČIŽP“) ze dne 9. 6. 2014, zn. ČIŽP/10/OOP/SR01/1404020.018/RPA a rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 15. 9. 2014, čj. 1839/500/1452919/ENV/14, která jsou nezbytná pro posouzení otázky, zda mohlo dojít ke spáchání správního deliktu podle § 88 odst. 2 písm. j) ZOPK. Obě rozhodnutí byla založena do spisu.

Dne 7. 4. 2016 vydal prvostupňový správní orgán oznámení o pokračování v řízení, současně oznámil zahájení řízení o správním deliktu dle § 88 odst. 2 písm. j) ZOPK, neboť žalobce svým postupem nedodržel omezení či zákaz činnosti vyslovený podle § 66 ZOPK,

a to nedodržením rozhodnutí ČIŽP ze dne 9. 6. 2014, zn. ČIŽP/10/OOP/SR01/1404020.018/R PA, resp. rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 15. 9. 2014, čj. 1839/500/1452919/ENV/14. Současně bylo nařízeno ústní jednání k projednání věci s výsledkem svědků na den 19. 4. 2016. Z protokolu o ústním jednání, který je součástí spisu, se podává zejména obsah výpovědi svědků tázaných k průběhu kácení dřevin na pozemku.

Rozhodnutím Městského úřadu Dačice ze dne 18. 8. 2016, čj. OŽP/17914-16, byla žalobci dle § 88 odst. 2 ZOPK pokuta ve výši 350.000 Kč, a to podle § 88 odst. 2 písm. j) ZOPK pro nedodržení omezení činnosti dle § 66 odst. 1 ZOPK, resp. podle § 88 odst. 1 písm. c) pro zničení skupiny dřevin rostoucích mimo les. Současně byla žalobci uložena úhrada nákladů řízení ve výši 1.000 Kč. Prvostupňové rozhodnutí žalobce napadl včas podaným odvoláním, o němž bylo rozhodnuto napadeným rozhodnutím, jímž bylo prvostupňové rozhodnutí změněno tak, jak je uvedeno shora.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „S. ř. s.“).

Žaloba je důvodná.

Žalobce obecně namítá nezákonnost napadeného rozhodnutí, když udává věcnou nepříslušnost OOPK, resp. nesprávné posouzení právních otázek, zejména otázky odpovědnosti žalobce za správní delikt; řečené žalobce konkretizuje v níže uvedených žalobních bodech, s nímž se soud jednotlivě vypořádal.

Námítku věcné nepříslušnosti OOPK soud posoudil jako nedůvodnou. Žalobce na podporu svého tvrzení detailně pojednal o pojmech obvod dráhy, ochranné pásma dráhy, stavba dráhy a stavba na dráze zakotvených v zákoně o drahách. Z uvedeného vyvodil závěr o možnosti kácet dřeviny na stavbě dráhy, resp. v obvodu dráhy bez jakéhokoli dalšího povolení. S tímto právním názorem žalobce se soud neztotožňuje, povaha žalobcova tvrzení a spojení jím uvedených pojmů s možností kácet dřeviny postrádá logickou souvislost i oporu v zákoně. Obecně soud považuje stanovisko žalobce ve vztahu ke dřevinám rostoucím mimo les za mylné. Ustanovení § 22 odst. 1 písm. a) sice provozovateli dráhy stanovuje povinnost *„provozovat dráhu pro potřeby plynulé a bezpečné drážní dopravy podle pravidel pro provozování dráhy a úředního povolení“*, citovaný předpis ovšem neupravuje postup k odstranění dřevin rostoucích mimo les. Ochranu dřevin rostoucích mimo les upravuje právě ZOPK (§ 2 odst. 2 písm. d)), kde je rovněž zakotvena realizace jejich odstranění (§ 8 ZOPK), a to výslovně i ve vztahu ke drážní dopravě. Odstavec první uvedeného ustanovení zakládá povinnost opatřit si ke kácení dřevin nezbytné povolení orgánu ochrany přírody, není-li dále stanoveno jinak. Odstavec druhý pak mj. upřesňuje, že povolení není třeba k *„odstraňování dřevin za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy na této dráze“*, není-li v tomto zákoně stanoveno jinak. *„Kácení z těchto důvodů musí být oznámeno písemně nejméně 15 dnů předem orgánu ochrany přírody, který je může pozastavit, omezit nebo zakázat, pokud odporuje požadavkům na ochranu dřevin; v případě odstraňování dřevin za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy na této dráze tak může učinit jen na základě závazného stanoviska drážního správního úřadu“*. Jakákoli další možnost svévolného kácení dřevin, ať již na stavbě či v obvodu dráhy, je v daném případě z povahy věci vyloučena.

Z uvedeného lze dovodit jednak obecnou povinnost každého, včetně žalobce, opatřit si ke kácení dřevin povolení OOPK. Za určité, přesně definované situace (zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy), pak postačí kácení příslušnému úřadu oznámit. Ten je může následně omezit, pozastavit či zakázat, ovšem pouze k závaznému stanovisku drážního úřadu. Pokud by zákonodárce měl v úmyslu zákonem o drahách upravit též kácení dřevin ve vymezeném prostoru, jistě by do ZOPK nezanesl totožnou úpravu zahrnující jak postup při povolování, tak i oznamování kácení dřevin ve vztahu k železniční dráze. ZOPK výslovně pamatuje i na havarijní situace, neboť § 8 odst. 4 udává, že povolení „*není třeba ke kácení dřevin, je-li jejich stavem zřejmě a bezprostředně ohrožen život či zdraví nebo hrozí-li škoda značného rozsahu. Ten, kdo za těchto podmínek provede kácení, oznámí je orgánu ochrany přírody do 15 dnů od provedení kácení*“. Je však postaveno najisto, že v žalované věci situace, na niž by dopadalo právě posledně jmenované ustanovení, nenastala a žalobce ji ani nenamítal.

Bez ohledu na to, zda se jedná o kácení dřevin na stavbě, v obvodu či v ochranném pásmu dráhy, povinnosti stanovené ZOPK zůstávají zachovány. Veškeré předestřené úvahy žalobce a košaté argumentační spletence usilující o prokázání opaku je třeba na základě shora uvedeného odmítnout. Soud žalobci neupírá jeho povinnost respektovat ustanovení zákona o drahách, v tomto případě „*provozovat dráhu pro potřeby plynulé a bezpečné drážní dopravy podle pravidel pro provozování dráhy a úředního povolení*“ (§ 22 odst. 1 písm. a) zákona o drahách). Uvedený předpis však nestojí v rámci českého právního řádu izolovaně; hodlá-li žalobce kácet dřeviny, nezbyvá mu než respektovat vymezená ustanovení ZOPK, jinak se dopouští protiprávního jednání. Žalobce si přitom musel být vědom, že postupem vedoucím ke kácení dřevin ignoruje platnou právní úpravu, což dokládá existence rozhodnutí ČIŽP ze dne 9. 6. 2014, zn. ČIŽP/10/OOP/SR01/1404020.018/RPA, resp. rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 15. 9. 2014, čj. 1839/500/1452919/ENV/14, jimiž byla žalobci stanovena povinnost odstraňovat dřeviny v obvodu a na stavbě dráhy v souladu se ZOPK. Ani žalobcem předložené důkazy (Mimořádné události v drážní dopravě, jejichž příčinou byl strom (nebo jeho část) spadlý do provozované dráhy za uplynulé období a Statistika odboru systému bezpečnosti provozování dráhy SŽDC) nemohou stanovisko soudu zvrátit. Žalobci nic nebrání realizovat jím vyzdvihovanou povinnost „*provozovat dráhu pro potřeby plynulé a bezpečné drážní dopravy podle pravidel pro provozování dráhy a úředního povolení*“ ve vztahu ke dřevinám prostřednictvím důslednějšího monitoringu potřebných lokalit. To by mu jednak umožnilo odstranit potenciálně nebezpečné dřeviny nemající ještě stanovenou velikost (§ 8 odst. 3 ZOPK), v případě ostatních dřevin pak získat včas potřebná povolení OOPK (§ 8 odst. 1 ZOPK) či oznámit záměr pokácet dřeviny v zákonem stanovené lhůtě (§ 8 odst. 2 ZOPK). Není totiž jen na žalobci, aby rozhodoval o tom, zda dřeviny mají či nemají na dráze své místo, neboť k tomuto není vybaven potřebnou odborností ani zákonnou úpravou. Uvedené přitom nikterak nevylučuje postup podle § 10 zákona o drahách, kterým je upraven postup drážního správního úřadu vůči vlastníkům nemovité věci v sousedství dráhy při ochraně dráhy, jak se snaží naznačit žalobce. Toto ustanovení současně nikterak nedopadá na projednávanou věc.

Vyzdvihuje-li žalobce potřebu chránit strojvedoucí drážních vozidel před rizikem srážky s padlým stromem, nelze než souhlasit. To však žalobce zajistí pouze shora uvedenou důslednou a soustavnou kontrolou dřevin, u nichž potenciálně hrozí pád do dráhy a následným postupem dle příslušných ustanovení ZOPK. Jeho úprava nevylučuje kácení rizikových dřevin, pouze poskytuje zákonné mantinely, aby k takovému postupu nedocházelo svévolně, živelně a neodborně.

Co se týče namítané odpovědnosti žalobce dle § 88 odst. 1 písm. c) ZOPK, soud připomíná, že prvoinstanční rozhodnutí ve věci správního deliktu dle § 88 odst. 1 písm. c) ZOPK bylo napadeným rozhodnutím zrušeno, řízení zastaveno, nemohlo tudíž dojít k zásahu do práv žalobce ve smyslu § 65 s. ř. s. Žaloba tedy není v rozsahu týkajícím se § 88 odst. 1 písm. c) ZOPK důvodná.

Soud odmítl též námitku založenou na vztahu speciality zákona o drahách vůči ZOPK. Právní názor žalobce v této věci se zakládá na tvrzeních nemajících oporu v zákoně. Žalobce sice vystavěl argumentační řetězec, jímž se snaží spojením § 1 odst. 1 zákona o drahách s § 22 odst. 1 písm. a) a § 10 odst. 1 téhož zákona dovodit, že obvod dráhy má být zpravidla bez dřevin, resp. že „*vlastníci nemovité věci v sousedství dráhy jsou povinni strpět, aby na jejich pozemcích byla provedena nezbytná opatření k zabránění sesuvů půdy, padání kamenů, lavin a stromů nebo jejich částí, vznikne-li toto nebezpečí výstavbou nebo provozem dráhy nebo přírodními vlivy*“. Nelze než konstatovat, že úsudek žalobce o tom, že obvod dráhy má být zpravidla bez dřevin, je pouze jeho subjektivním názorem bez jakékoli relevantní opory. Úvahy spojující právo na kácení dřevin s § 10 odst. 1 zákona o drahách vycházejí z velmi modifikovaného výkladu tohoto ustanovení. Povinnost vlastníka strpět, aby na jeho pozemcích byla provedena nezbytná opatření k zabránění padání stromů nebo jejich částí, vznikne-li toto nebezpečí výstavbou nebo provozem dráhy nebo přírodními vlivy, nelze vykládat jako právo žalobce na svévolné kácení dřevin rostoucích v blízkosti dráhy. Takový výklad se totiž nachází daleko za hranicemi, jež zákonodárce zanesením uvedeného ustanovení do našeho právního řádu vytyčil. Nelze než důrazně konstatovat, že zákon o drahách v žádném případě odstraňování dřevin v obvodu a ochranném pásmu dráhy (ani kdekoli jinde) neupravuje. Současně jej nelze považovat za lex specialis vůči ZOPK. Kdyby tomu tak bylo, zákonodárce by do předpisu chránícího přírodu a krajinu nezanesl ustanovení upravující postup při odstraňování dřevin za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy na této dráze.

Nad rámec řečeného je třeba upozornit, že § 10 odst. 1 zákona o drahách dopadá výlučně na situace, kdy toto nebezpečí vznikne „*výstavbou nebo provozem dráhy nebo přírodními vlivy*“, a to pouze za předpokladu, že se jedná o nemovité věci v sousedství dráhy ve vlastnictví třetí osoby. Toto ustanovení přiznává drážnímu správnímu orgánu kompetence zasahovat v přesně vymezených situacích na pozemcích jiných vlastníků. Tím je umožněno zasáhnout na cizím pozemku v okamžiku, kdy by hrozilo relativně vážné nebezpečí pádu těžkých břemen na dráhu (stromy, kamení, laviny, půda). Předmětné pozemky jsou však ve vlastnictví žalobce, nikoli třetí osoby, toto ustanovení na ně v žádném ohledu nedopadá. Dále platí, že dřeviny rostoucí v obvodu či ochranném pásmu dráhy nelze automaticky o své vůli považovat za „*nebezpečí*“, tím spíše nelze předpokládat, že by vzrostlá dřevina mohla být považována za nebezpečí vzniklé „*výstavbou nebo provozem dráhy nebo přírodními vlivy*“. Za nebezpečí vzniklé přírodním vlivem dle citovaného ustanovení lze považovat např. polom způsobený silným větrem na pozemku jiného vlastníka v sousedství dráhy. V případech dle § 10 zákona o drahách rozhodne o „*rozsahu a způsobu provedení nezbytných opatření a o tom, kdo je provede, ... drážní správní úřad*“, nikoli tedy žalobce. Nutno podotknout, že jmenovaný správní orgán v žalované věci o ničem takovém nerozhodoval. I drážní správní úřad je ovšem oprávněn provést pouze nezbytná opatření, což nemusí být nutně kácení. Tvrzení žalobce, že oním přírodním vlivem je již samotný růst stromů, působí v těchto souvislostech absurdně. Žalobcova argumentace se zde vymyká jakýmkoli logickým souvislostem, stejně jako jeho tvrzení, že předmětem ZOPK i zákona o drahách je úprava chování adresáta těchto norem vůči dřevinám, resp. že úprava zákona o drahách dopadá na stromy rostoucí v obvodu či ochranném pásmu dráhy. S ohledem na shora uvedené nelze

akceptovat ani žalobcovo tvrzení o konkurenci právních norem obsažených v § 8 odst. 1 ZOPK, resp. v § 10 zákona o drahách.

Soud neakceptoval ani žalobcův konstrukt o rozdělení pravomocí mezi OOPK a drážní správní úřad, kdy druhý jmenovaný dle žalobce disponuje výlučnou pravomocí ve věci odstranění dřevin jako zdroje ohrožení dráhy, tj. kompetencí užší a zvláštní. Pomýlenost tohoto právního názoru již soud shora objasnil. Jen pro úplnost dodává, že ke kácení dřevin je nezbytné povolení orgánu ochrany přírody, kterým žalobce nedisponoval. Odstraňování dřevin za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy na této dráze musí být oznámeno písemně nejméně 15 dnů předem orgánu ochrany přírody, který je může pozastavit, omezit nebo zakázat, pokud odporuje požadavkům na ochranu dřevin; v případě odstraňování dřevin za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy na této dráze tak může učinit jen na základě závazného stanoviska drážního správního úřadu. Žalobce kácení ve stanovené lhůtě neoznámil. Současně nebylo prokázáno, že by předmětné dřeviny představovaly jakékoli riziko pro provozuschopnost železniční dráhy. Povolení není třeba ke kácení dřevin, je-li jejich stavem zřejmě a bezprostředně ohrožen život či zdraví nebo hrozí-li škoda značného rozsahu. Ten, kdo za těchto podmínek provede kácení, oznámí je orgánu ochrany přírody do 15 dnů od provedení kácení. Zde je postaveno najisto, že stavem dřevin nebyl ohrožen život či zdraví, resp. nehrozila škoda značného rozsahu ve smyslu § 8 odst. 4 ZOPK. Žalobce poukazuje na zájem na ochraně života a zdraví lidí mající přednost před ochranou přírody. Uvedené poměřování hodnot je jistě namístě v případech, kdy existuje reálná obava, že by k ohrožení života lidí mohlo dojít. V dané věci však nic takového nebylo prokázáno, jednalo se o delší dobu plánované kácení, nikoli např. o kalamitní situaci, kde by byl nutný bezodkladný zásah. I pokud by taková situace nastala (např. stromy vyvrácené přes dráhu), musel by žalobce provedené kácení do 15 dnů oznámit OOPK, jak mu ukládá § 10 odst. 4 ZOPK. V žalované věci však OOPK sám zjistil, že probíhá nepovolené kácení, pokusil se mu zabránit, osoby provádějící kácení však výzvy k jeho zastavení oslyšely. Jakékoli úvahy o tom, že stromy rostoucí na svahu nad dráhou jsou závadou stavby dráhy, potažmo protiprávním stavem, musí soud označit za liché, což plyne i ze shora řečeného. Na uvedeném nic nemění ani důkaz, který žalobce předložil – odborné právní stanovisko doc. JUDr. S., jež nemůže právní názor soudu v uvedené věci zvrátit. Doc. Skulová zpracovala odborné vyjádření ke dni 25. 6. 2014, od té doby však došla úprava ZOPK několika změn poměrně významných pro projednávanou věc. Co se týče § 8 ZOPK, jímž je v žalobě hojně argumentováno, od 1. 9. 2014 již neplatí, že „*povolení ke kácení dřevin u železničních drah může orgán ochrany přírody vydat jen po dohodě s drážním správním úřadem*“. S touto povinností však doc. Skulová ve svém stanovisku operuje, když rozlišuje mezi dřevinami „*u železničních drah*“, na něž dle jejího názoru dopadá § 8 ZOPK a dřevinami „*v obvodu dráhy a ochranném pásmu dráhy*“, pro něž platí režim § 10 zákona o drahách. Tento, i v době publikace odborného stanoviska sporný názor, je po změně právní úpravy neudržitelný. K tomu soud podotýká, že k pokácení předmětných dřevin došlo až v říjnu 2014, tj. po novelizaci citovaného ustanovení.

Žalobce deklaruje povinnost provozovatele dráhy činit potřebné kroky v obvodu dráhy k naplnění své zákonné povinnosti zajištění bezpečné drážní dopravy. Z té dovozuje oprávnění kácet dřeviny jako závady stavby dráhy a zdroj ohrožení bez dalšího, tj. i bez rozhodnutí drážního správního řádu. Žádné ustanovení ZOPK dle žalobce nelze vykládat tak, že by odůvodňovalo ohrožení života nebo zdraví osob zúčastněných na provozování dráhy, drážní dopravy nebo v jejím rámci přepravovaných. Nedůvodnost a protiprávnost požadavku kácet dřeviny bez oznámení či povolení soud shora vypořádal. Zájem žalobce na zachování

života a zdraví všech osob majících co do činění s drážní dopravou je jistě primární hodnotou. Nelze jej však používat účelově a vytvořit z něj záminku pro ignorování příslušných ustanovení ZOPK. Žalobce svůj právní názor podepřel důkazem v podobě rozhodnutí Ministerstva dopravy ze dne 2. 10. 2014, čj. 84/2014-130-SPR/2. Není zřejmé, co chtěl žalobce předložením této listiny prokázat, neboť v té věci se jednalo o odstraňování zdrojů ohrožení dráhy z pozemku v sousedství dráhy, jehož vlastník je odlišný od žalobce, tj. o naprosto odlišný skutkový stav. Jednalo se tedy o aplikaci § 10 zákona o drahách, jehož neaplikovatelnost ve věci žalované byla shora podrobně vysvětlena.

Žalobce opětovně namítá potenciální nebezpečnost dřevin. Vymezuje se proti výtce správního orgánu, že nebezpečnost pokácených dřevin ve smyslu § 8 odst. 4 ZOPK nebyla dostatečně prokázána. Zaštiťuje se znaleckým posudkem M.K., jehož závěry však vykládá účelově. Z tohoto posudku, jež je součástí správního spisu, se sice podává, že vykácení akátů bylo vhodné a žádoucí, nicméně jeho celkový závěr vyznívá v neprospěch žalobce. Znalec ustanovený správním orgánem totiž konstatoval nepříznivé následky způsobené vykácením dřevin, neodbornost jeho provedení a biologické znehodnocení dané lokality. Pokácení dubů označil znalec až na jednu výjimku za škodlivé a neoprávněné. Dovodil, že ke dráze byly vysazeny záměrně, jednalo se o zdravé stromy nepředstavující žádné nebezpečí, které se podílely na zpomalování nežádoucí eroze skály a sesuvů štěrků i jednotlivých kamenů. Žalobce si závěry znalce transformoval do konstatování, že u 22 z 33 vykácených stromů se jednalo o dřeviny ohrožující život či zdraví cestujících na dráze, k jejichž kácení bylo možné zvolit postup dle § 8 odst. 4 ZOPK. Nic takového však z posudku nevyplývá, znalec naopak vyjádřil pochybnost o nutnosti havarijního kácení, žalovaný se tedy v napadeném rozhodnutí nikterak neodchýlil od závěrů z posudku plynoucích. Na str. 12 napadeného rozhodnutí při odůvodnění výše uložené pokuty žalovaný výslovně zhodnotil přitěžující a polehčující okolnosti, mezi něž zařadil také to, že trnovník akát je nepůvodní dřevinou, která může negativně ovlivnit erozi svahu.

Dosud však není zřejmé, zda provedené kácení bylo realizováno bez patřičného povolení či zda by bývalo stačilo oznámit tento záměr 15 dnů předem příslušnému správnímu úřadu, nelze tedy spolehlivě určit, jak měla být posouzena pokuta vyměřená napadeným rozhodnutím žalobci. Právě výměra sankce a její odůvodnění se odvíjejí od přesné identifikace stavu pokácených dřevin. Námitku spočívající v tvrzené nebezpečnosti dřevin, potažmo její posouzení, žalobce zvoleným postupem dozajista do značné míry ztížil. Vyhodnocení stavu dřevin je součástí posouzení žádosti o povolení, resp. případného pozastavení, omezení či zákazu odstraňování dřevin při postupu dle § 8 odst. 2 ZOPK. Pokud se žalobce domníval, že předmětné dřeviny představují reálnou hrozbu pro dráhu, bylo jeho povinností požadovat jejich odstranění. V žádném případě však nebyl oprávněn porušovat ustanovení ZOPK, potažmo rozhodnutí ČIŽP ze dne 9. 6. 2014, zn. ČIŽP/10/OOP/SR01/1404020.018/RPA, resp. rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 15. 9. 2014, čj. 1839/500/1452919/ENV/14. Rozsah kácení byl zjištěn spolehlivě, odůvodnění pokuty žalovaným však vykazuje nedostatky spočívající zejména ve shora uvedeném nedostatečném zjištění povahy realizovaného kácení dřevin. Žalobci byla výrokem napadeného rozhodnutí uložena pokuta ve výši 100.000 Kč za správní delikt dle § 88 odst. 2 písm. j) ZOPK, tj. za nedodržení omezení či zákazu činnosti vyslovené podle § 66 ZOPK (viz povinnost uložená rozhodnutím ČIŽP ze dne 9. 6. 2014, zn. ČIŽP/10/OOP/SR01/1404020.018/RPA, resp. rozhodnutím Ministerstva životního prostředí ze dne 15. 9. 2014, čj. 1839/500/1452919/ENV/14). Skutečnost, že žalobce nerespektoval povinnosti uložené mu vykonatelným rozhodnutím je nezpochybnitelná.

Žalobce provedl kácení dřevin i přes výslovné upozornění pracovníků OOPK, že dochází k protiprávnímu jednání, čímž vyloučil uvedený správní orgán z uplatňování veřejného zájmu na ochraně přírody a krajiny. Až potud nelze k hodnocení protiprávního jednání žalovaným nic namítat. Dle § 88 odst. 3 ZOPK se při „stanovení výše pokuty přihlíží k závažnosti protiprávního jednání a k rozsahu hrozící nebo způsobené újmy ochraně přírody a krajiny“. Posouzení závažnosti protiprávního jednání je oslabeno a újma způsobená na ochraně přírody a krajiny určena nejistě, není-li zřejmé, zda předmětné dřeviny podléhaly povolovacímu či ohlašovacímu principu. Soud z přiložených posudků naznal, že znalecký posudek zadaný správním orgánem vyzdvihuje funkci dřevin v dané lokalitě, posudek dodaný žalobcem konstatuje de facto opak. Co však v dané věci absentuje, je závazné stanovisko drážního správního úřadu. Je pravdou, že pokud by žalobce respektoval zákonnou úpravu, bylo by toto stanovisko od správního drážního úřadu vyžádáno před pokácením dřevin. Zákon žalovanému ani prvostupňovému správnímu orgánu neukládá povinnost závazné stanovisko drážního správního úřadu vyžádat v případě, kdy již byly dřeviny odstraněny. Za předpokladu, že žalovaný výši uložené pokuty odůvodnil mj. rozsahem hrozící nebo způsobené újmy na ochraně přírody a krajiny, stává se však toto stanovisko poměrně významným činitelem. Teprve na jeho základě lze spolehlivě dovodit, zda se v žalované věci jednalo o odstraňování dřevin za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy. Je nesporné, že pokud by kácení dřevin nebylo provedeno za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy, odůvodňovalo by to uložení vyšší pokuty, neboť by to značilo, že žalobce kácel dřeviny bez potřebného povolení. V opačném případě by žalobce porušil pouze oznamovací povinnost. Při odstraňování dřevin za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy by způsobená újma na ochraně přírody a krajiny nebyla považována za prioritu. Nelze tedy v odůvodnění napadeného rozhodnutí argumentovat znemožněním vyhodnotit funkční a estetický význam dřevin dle § 8 odst. 1 ZOPK, není-li postaveno najisto, že by dle tohoto ustanovení bylo v žalované věci postupováno. Také závažnost protiprávního jednání by bylo možno lépe posoudit, bylo-li by postaveno najisto, zda žalobce porušil pouze oznamovací povinnost, či zda měl proběhnout povolovací proces dle § 8 odst. 1 ZOPK. Takové zjištění má pak význam pro stanovení výše sankce.

Žalobce na straně druhé nemůže kontrovat tvrzeními, že na pařezech byla patrná v mnoha případech hniloba; ta byla prokazatelně zjištěna pouze na jednom z pařezů, zevšeobecnující tvrzení není v tomto případě namístě. Pokud se nejedná o situaci spadající pod § 8 odst. 4 ZOPK, kácení vždy podléhá povolovacímu či oznamovacímu principu. Argumentace žalobce v tomto směru mífí mimo logickou souvislost i právní úpravu. To platí také pro další žalobcovy námitky obdobného charakteru (např. nestabilní stromy nad dráhou), které nelze než odmítnout jako nepodložené.

Nelze přijmout ani tvrzení, že napadené rozhodnutí je postaveno na nezákonně získaných důkazech. V tomto soud připomíná, že kontrolní orgány nejsou povinny opatřovat si povolení ke vstupu do částí obvodu dráhy veřejnosti nepřístupných, neboť jim svědčí ustanovení § 62 ZOPK, deklarující, že „pracovníci všech orgánů ochrany přírody, kteří se při výkonu své pracovní činnosti prokáží služebním průkazem, mají právo vstupovat v nezbytných případech na cizí pozemky při plnění úkolů vyplývajících z tohoto zákona a dalších předpisů na úseku ochrany přírody a krajiny. Mohou přitom provádět potřebná měření, sledování, dokumentaci a požadovat informace nezbytné ke zjištění stavu přírodního prostředí...“. Pracovníci ZOPK tedy nejsou povinni opatřovat si v tomto směru jakákoli povolení, jak se mylně domnívá žalobce, či přizvat jej k pořizování důkazů. Současně žalobce svévolně

interpretuje odborné posudky, když obecná doporučení vztahuje na konkrétní stav dřevin na místě a bez jakékoli relevantní opory považuje za prokázané, že stav předmětných dřevin byl život či zdraví ohrožující. Na takto manipulativní a nepodloženou argumentaci soud nemůže přistoupit. Pokud by byl stav dřevin skutečně tak alarmující, jak se snaží navodit žalobce, lze předpokládat, že postup vedoucí k jejich odstranění by byl kvapnější. V žalované věci však byla nejprve uzavřena Rámcová smlouva, realizována výzva ke splnění díla a až následně, téměř po tři čtvrtě roce, byly dřeviny odstraněny. Takový postup jistě nesvědčí o naléhavosti situace a budí pochybnosti, zda žalobce skutečně považoval stav dřevin za ohrožení provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy. Žalobce opakovaně formuluje své názory na stav předmětných dřevin a polemizuje s možností pádu i zdravých stromů do dráhy, aniž by byl ochoten připustit, že meritem věci je skutečnost, že žalobce ignoroval platnou právní úpravu a pravomocné rozhodnutí ČIŽP. Právě za druhé jmenované byl stížen sankcí. Na uvedeném nic nemění ani další předložený důkaz, geofyzikální průzkum zpracovaný spol. KOLEJ KONSULT & servis spol. s r. o.

Žalobce se vymezuje také proti porušení vykonatelného rozhodnutí ČIŽP. Tímto rozhodnutím ze dne 9. 6. 2014, zn. ČIŽP/10/OOP/SR01/1404020.018/RPA, resp. rozhodnutím Ministerstva životního prostředí ze dne 15. 9. 2014, čj. 1839/500/1452919/ENV/14, byla žalobci stanovena povinnost postupovat při kácení dřevin na stavbě a v obvodu dráhy v souladu se ZOPK, zejména opatřit si potřebná povolení dle § 8 odst. 1 ZOPK, resp. oznamovat kácení dle § 8 odst. 2 ZOPK. Vzhledem k tomu, že odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí o zákazu činnosti nemá dle § 66 správního řádu odkladný účinek, rozhodným datem je tedy 9. červen 2014. Je nerozhodné, kdy byla uzavřena Rámcová smlouva mezi žalobcem a zhotovitelem díla (společností HELPING VÝŠKOVÉ PRÁCE s. r. o.). Žalobce byl ještě před provedením kácení dřevin srozuměn s tím, že jím zvolený postup považuje OOPK za nezákonný a pravomocným rozhodnutím ČIŽP mu byl uložena povinnost postupovat při kácení dřevin dle ZOPK. Žalobce i přes uvedené předal zhotoviteli staveniště, aby zde mohlo být kácení provedeno.

Dle § 7 ZOPK jsou dřeviny chráněny před poškozováním a ničením, pokud se na ně nevztahuje ochrana přísnější nebo ochrana podle zvláštních předpisů. *„Péče o dřeviny, zejména jejich ošetřování a udržování je povinností vlastníků. Při výskytu nákazy dřevin epidemickými či jinými jejich vážnými chorobami, může orgán ochrany přírody uložit vlastníkům provedení nezbytných zásahů, včetně pokácení dřevin“*. Jak je uvedeno v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 12. 2008, čj. 8 As 48/2008 – 72, *„Povinnost péče o dřeviny má vlastník. Pokud měl stěžovatel jako vlastník dubů letních pochybnosti o jejich stavu a obával se vzniku škody např. spadnutím větví, měl uskutečnit vše potřebné pro nápravu“*. Dále platí, že každý *„je povinen počínat si podle podmínek konkrétní situace tak pozorně, aby přitom nezpůsobil škodu na zdraví, majetku, právech jiného, přírodě či životním prostředí a je povinen zachovávat při svém jednání s ohledem na konkrétní podmínky vždy takový stupeň pozornosti, bedlivosti a ohleduplnosti, který je - objektivně posuzováno - způsobilý vždy zabránit vzniku daných škod. Prevenční povinnost ovšem nelze pojímat v širí uváděné stěžovatelem, který dovozuje svoji povinnost radikálního ořezu stromu. Není-li naplněna podmínka zřejmosti a bezprostřednosti ohrožení života či zdraví nebo hrozící škody značného rozsahu, je nezbytné vyžádat si povolení příslušného orgánu ochrany přírody k ořezu stromu (k podmínkám kácení dřevin bez povolení orgánu ochrany přírody a krajiny srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2003, čj. [5 A 27/2001 - 34](#), č. [194/2004 Sb.](#) NSS)“*. Otázkou odpovědnosti v případě, že dřeviny poškodí osoba odlišná od vlastníka, ale s jeho souhlasem, se již Nejvyšší správní soud také zabýval, a to v rozsudku ze dne 14. 3. 2007, čj. [1 As 17/2006-121](#): *„Tato odpovědnost je pak tzv. odpovědností objektivní*

absolutní, neboť zákon České národní rady č. [114/1992 Sb.](#), o ochraně přírody a krajiny, neuvádí žádné liberační důvody, které by žalobkyni umožňovaly se této odpovědnosti zbavit. Žalobkyně se proto nemůže vyvinut.“ V této souvislosti lze odkázat i na starší judikaturu správních soudů (srov. např. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 1. 1999, čj. 6 A 234/96 - 35, v: Judikatura v právu životního prostředí 1990 - 1999, č. II/C/15), která dovodila, že pokud některý subjekt provede ořez stromů, který je správním orgánem klasifikován jako správní delikt podle § 88 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, a učiní tak na základě smlouvy o dílo, nelze vyloučit odpovědnost zadavatele takového díla.

S ohledem na shora uvedené soud nepřijal žalobcovu námitku vytykající žalovanému nesprávné ztotožnění zadání prací s okamžikem předání staveniště. Žalobcova zřejmá snaha o vyvinění zde naráží na zákonnou úpravu. Okamžik uzavření Rámcové smlouvy (smlouva o dílo uzavřená dne 31. 1. 2014 mezi žalobcem a zhotovitelem díla, tj. subjektem provádějícím kácení) není ve vztahu ke spáchání vytykaného protiprávního jednání podstatný. Krom existence zákonné povinnosti (§ 8 ZOPK) zde bylo též vykonatelné rozhodnutí ČIŽP stanovující žalobci povinnost postupovat při kácení dřevin na stavbě a v obvodu dráhy v souladu se ZOPK. Žalobce si tedy měl a musel být vědom svých povinností při kácení dřevin, tyto však ignoroval a provedení kácení předáním staveniště umožnil, resp. mu nezabránil, ačkoli tak měl učinit. Ani jakákoli soukromoprávní ujednání mezi ním a společností provádějící kácení předmětných dřevin (viz namítaná Rámcová smlouva) nemohou jakkoli omezit účinnost zákona či vykonatelného rozhodnutí správního orgánu. Subjekt provádějící kácení dřevin je sice mj. povinen respektovat předpisy na úseku ochrany životního prostředí, nelze však od něj spravedlivě žádat, aby nesl odpovědnost za protiprávní jednání žalobce. Při existenci vykonatelného rozhodnutí za situace, kdy ještě nedošlo ke kácení dřevin, nelze toto prostřednictvím jiného subjektu realizovat, a poté namítat, že již dříve byla uzavřena smlouva o dílo (Rámcová smlouva) mezi žalobcem a subjektem, který toto kácení fyzicky provedl. V rozhodnutí ČIŽP bylo přitom výslovně stanoveno, že zákaz činnosti „*se vztahuje na činnosti prováděné ať už vlastními prostředky SŽDC, nebo prostřednictvím najatých subjektů*“.

Žalobce dovozuje, že to byl de facto zhotovitel díla, tj. subjekt provádějící kácení dřevin, kdo měl před zahájením kácení zajistit splnění všech zákonných požadavků dle Rámcové smlouvy. Neudržitelnost tohoto právního názoru soud shora ozřejmil. Soud považuje za nepřípustné, aby se žalobce zcela zprostil odpovědnosti za provedené kácení s tím, že se na něm nepodílel, resp. že očekával, že to bude zhotovitel díla, kdo zajistí splnění požadavků dle ZOPK. Řečené platí tím spíše za situace, kdy žalobce předal zhotoviteli díla staveniště (tj. zadal mu práce), ačkoli byl prokazatelně seznámen s vykonatelným rozhodnutím ČIŽP.

Soud proto uzavřel, že výše uložené pokuty nebyla uspokojivým způsobem odůvodněna, když nebylo postaveno najisto, zda provedené kácení by podléhalo režimu povolovacímu či oznamovacímu. Přicházelo-li by v úvahu řízení oznamovací, pak posouzení závažnosti důvodů kácení dřevin pro účely zajištění plynulé a bezpečné dopravy na dráze je na provozovateli dráhy a shledá-li OOPK, že oznámené kácení odporuje požadavkům zákona, může proti oznámenému záměru brojit na základě závazného stanoviska drážního orgánu. Jinou možnost nemá. Proto při stanovení výše sankce nelze argumentovat znemožněním OOPK posoudit důvody kácení. Především bylo třeba ozřejmit, jak mělo být procesně postupováno. Rovněž zjištěný rozsah kácení, jak se ho dovolával žalovaný, není rozhodný, není-li spolehlivě zjištěno, zda provedené kácení mělo podléhat řízení povolovacímu či oznamovacímu. Sankce byla uložena za nedodržení podmínek stanovených ČIŽP podle § 88

odst. 2 písm. j) ZOPK, v napadeném rozhodnutí přitom není specifikováno, zda bylo zapotřebí vyžádat povolení či postačilo oznámení. Tím, o jaký postup se má jednat, zda podle § 8 odst. 1 či § 8 odst. 2 ZOPK se správní orgány obou stupňů nezabývaly a jaký procesní postup byl namístě, nebylo ani zjišťováno. Okolnost, zda přicházelo v úvahu povolení či postačovalo oznámení, má vliv na výši ukládané sankce při aplikaci kritérií podle § 88 odst. 3 ZOPK. Odkaz na ustanovení § 8 odst. 1 ZOPK při úsudku o výši sankce není se zřetelem k prve uvedeným nedostatečným skutkovým zjištěním přiléhavý a rozhodnutí o výši sankce uložené za nerespektování rozhodnutí o stanovení podmínek pro výkon činnosti je nepřezkoumatelné. Z těchto důvodů nemůže napadené rozhodnutí obstát.

Vzhledem k prve uvedenému krajský soud podle § 76 odst. 1 písm. a) a písm. b) s. ř. s. napadené rozhodnutí zrušil pro nepřezkoumatelnost a nedostatek důvodů rozhodnutí, neboť toto vyžaduje zásadní doplnění. Věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

Postupem podle § 78 odst. 3 s. ř. s. soud současně zrušil prvostupňové rozhodnutí, protože to je stíženo stejnými vadami.

Náklady zastoupení spočívají v odměně za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba) celkem v částce 6.200 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů] a v náhradě hotových výdajů za dva úkony právní služby v částce 600 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky); celkem tedy 6.800 Kč. Vzhledem k tomu, že zástupce žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, což doložil účinným rozhodnutím o registraci plátce daně, přistoupil krajský soud ke zvýšení odměny o příslušnou částku daně z přidané hodnoty, která činí 1.428 Kč. K odměně advokáta se dále připočítává zaplacený soudní poplatek ve výši 3.000 Kč. Celková výše přiznané náhrady nákladů řízení tak činí 11.228 Kč. Krajský soud uložil žalovanému, aby náhradu nákladů řízení uhradil žalobci do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Krajský soud v Českých Budějovicích
dne 17. května 2017

JUDr. Věra Balejová v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení :
Prázdna Jaroslava